

bilten

broj 1 | godina 1 | februar 2017. | Beograd

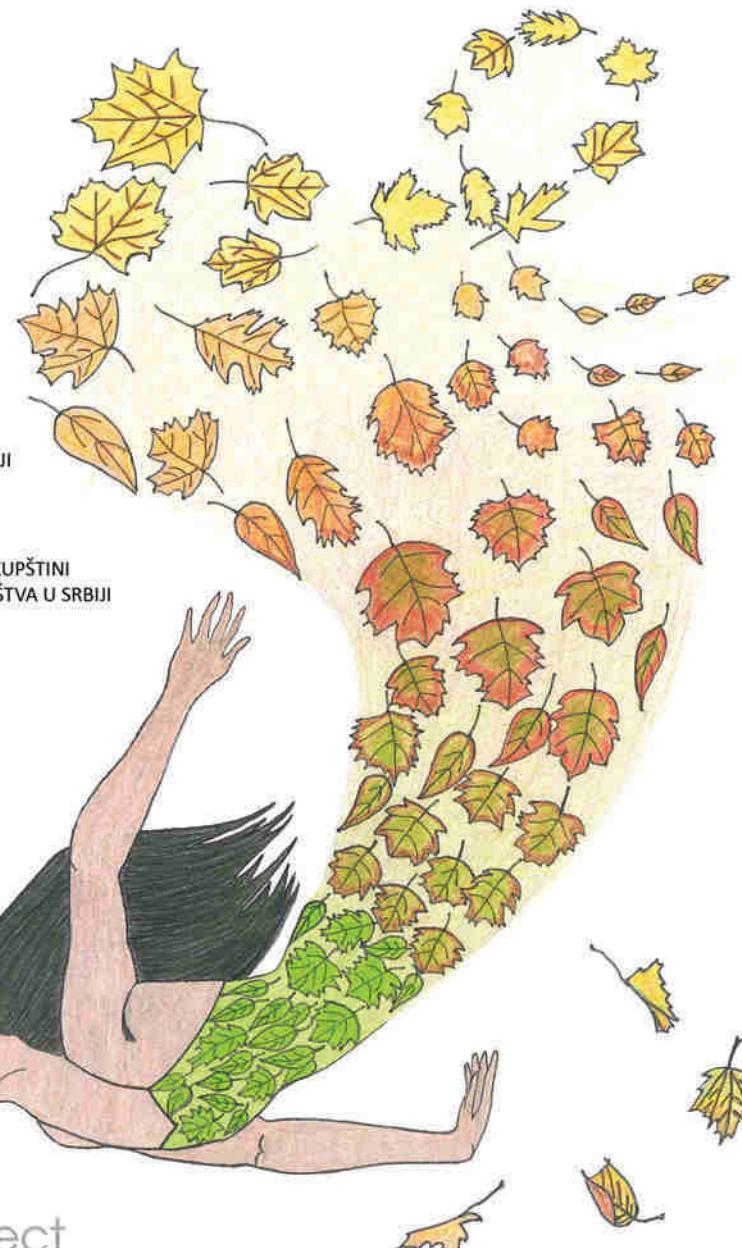
DESET GODINA
PODRŠKE CIVILNOM
DRUŠTVU U SRBIJI

Aktivnosti:
DODELJENI GRANTOVI
U OKVIRU PRVOG POZIVA
ORGANIZACIJAMA
CIVILNOG DRUŠTVA U SRBIJI

Diskusije:
ORGANIZOVANA JAVNA
DISKUSIJA U NARODNOJ SKUPŠTINI
O JAČANJU CIVILNOG DRUŠTVA U SRBIJI

Trening:
REALIZOVAN U OKVIRU
"CSCONNECT PROGRAMA"

Dešavanja:
SEMDI PO REDU
MEĐUNARODNI FESTIVAL
ZELENE KULTURE;
REC I CSCONNECT NA
GREEN FESTU

CSConnect

PROGRAM PODRŠKE ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA IZ OBLASTI ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

Sadržaj:

C - Bilten br.1

str 1 - Uvodnik: Desetogodišnja podrška civilnom društvu u Srbiji.

str 3 - Gde su danas organizacije civilnog društva, šta im nedostaje,
kako da se razviju?
Možemo li zajedno to da uradimo?

str 6 - Izabrane organizacije civilnog društva dobitnice institucionalnih grantova
Regionalnog centra za životnu sredinu

str 10 - Ko su dobitnici grantova kroz CSOnnect program?
Šta će organizacije raditi?

str 18 - Uručeni ugovori organizacijama civilnog društva
koje su podržane kroz
« Program podrške civilnom društву
u Srbiji u oblasti životne sredine (CSOnnect) »

str 20 - Značaj i uloga Help Desk, model za podršku civilnom društву

str 23 - Diskusija u Narodnoj skupštini Republike Srbije
– hrvatsko iskustvo

str 25 - Realizovan prvi trening u okviru CSOnnect programa

str 28 - CSOnnect program na prošlogodišnjem Green Festu

Uvodnik

Desetogodišnja podrška civilnom društву u Srbiji

Kroz više od deset (10) godina rada na programima podrške civilnom društvu Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC), Kancelarija u Srbiji, je finansijski podržao veliki broj organizacija koje se bave očuvanjem i zaštitom životne sredine. Podsećanja radi, prvi koraci u ovom naporu da se podigne svest građana o važnosti problema sa kojima se suočavamo u oblasti zaštite životne sredine odnosili su se na jednokratne aktivnosti, sa vrlo ograničenim vremenom i obimom raspoloživih sredstava. Danas su organizacije, učesnice u našim programima, nosioci svesti javnosti o značaju rešavanja izazova u oblasti zaštite životne sredine. Da bi nevladin sektor ispunio ove odgovorne društvene funkcije mora imati izgradene unutrašnje kapacitete, dobru organizacionu infrastrukturu, aktivnosti po kojima su prepoznatljive, kao i umrežene šire "koalicije" organizacija koje su tipski slične.

Ponosni smo što je uz našu podršku i vrlo važnu finansijsku pomoć Švedske agencije za međunarodni razvoj (Sida), osamdeset i dve (82) organizacije civilnog društva imalo priliku da u proteklih pet godina realizuje svoje projekte uz podršku Regionalnog centra za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC). REC nastavlja da radi na jačanju kapaciteta i boljem (re)pozicioniranju organizacija civilnog društva kroz "Program podrške civilnom društву u Srbiji u oblasti životne sredine (CSOnnect)". Kroz obe komponente programa, institucionalnu (finansijsku) podršku i "Help Desk" REC će nastaviti uspostavljanje kanala komunikacije između OCD-a i relevantnih institucija kada je životna sredina u pitanju, ali i međunarodnih partnera i evropskih mreža organizacija civilnog društva. CSOnnect program podrške civilnom društvu se ravnomerno sprovodi na teritoriji Republike Srbije, pokrivajući i nerazvijenje regije, u kojima su kapaciteti civilnog sektora bili nešto slabiji. Na ovaj način smo postigli da organizacije uče jedne od drugih, da se umrežavaju i jačaju svoj uticaj.

U budućim programima podrške organizacijama civilnog društva REC ima ambiciju da podstakne učestvovanje nevladinog sektora u kreiranju politika u oblasti zaštite životne sredine, pre svega na lokalnom nivou, što omogućava postavljanje održivih rešenja sa svešću o zajedničkom naporu države i društva kako bi se kvalitet života građana popravio.

Još jednom treba naglasiti veliki doprinos Kraljevine Švedske i Švedske agencije za međunarodni razvoj (Sida) u prepoznavanju važnosti uloge civilnog društva u oblasti zaštite životne sredine u Srbiji, ali i regionu, kao i konkretnu spremnost da finansijski podrže programe podrške civilnom društvu Regionalnog centra za životnu sredinu.

Gordana Kožuharova, direktorka za jugoistočnu Evropu
Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC)

Gde su danas organizacije civilnog društva?

Šta im nedostaje, kako da se razviju?

Možemo li zajedno to da uradimo?

Organizacije civilnog društva u Srbiji predstavljaju ključnog aktera u procesu pristupanja Evropskoj uniji. Njihova politička, socijalna i društvena uloga je posebno prepoznatljiva, ili će vremenom u Srbiji to biti. Od velikog značaja je da u pregovaračkom procesu sa Evropskom unijom one, organizacije civilnog društva, uzmu ulogu aktivnog partnera institucijama Republike Srbije, ali i daju svoj jasan doprinos celokupnom procesu transformacije društva. Jedna od prepreka u pozicioniranju OCD predstavlja nedovoljno ili neadekvatno razvijena unutrašnja - institucionalna struktura samih organizacija, nedovoljna umreženosti istih kao i neigradeni kapaciteti u njima za istraživanje, pripremu i praćenje politika ali i zagovaranje za iste. S obzirom na tok pregovora sa Evropskom unijom, kao i sam proces pridruživanja pred kojima se Republika Srbija nalazi, uloga i značaj OCD će vremenom biti sve izraženiji a njivova uloga u društvu i kod institucija prepoznatljivija. Aktivnosti OCD koje su usmerene na pregovarački proces zahtevaju razvijenu strategiju, sinergijsko delovanje i kontinuirani rad, što predstavlja upravo one aspekte u čijem razvoju će im REC pružiti podršku.

Promovisanje vrednosti, standardi politike životne sredine i njihova primena predstavljaju obiman i složen proces što se ostvaruje u okviru šireg procesa evropskih integracija. Zbog toga, postavljeni su ciljevi koje je potrebno postići, ali i standardi koje je preporučljivo uvesti u rad organizacija civilnog društva u Srbiji. Prednost procesa evropskih integracija i faze integracionog procesa u kojem se Srbija trenutno nalazi, predstavlja činjenica da su kroz isti prošle i druge države (države članice EU, u pojedinim segmentima i države koje su potencijalni kandidati), čija iskustva mogu biti od neprocenjive koristi.

Razmatranjem i korišćenjem takvih iskustava, u velikoj meri se može doprineti efikasnijem i efektivnijem učešću OCD. Potrebno je ta iskustva iskoristiti jer u ovom procesu mogu imati značajnu ulogu, na čemu će REC raditi tokom realizacije CSOnnect programa, i pokušati da pozitivne primere prenese lokalnim organizacijama i time im pomoći u daljem razvoju i pozicioniranju.

U dinamičnom okruženju koje kreira proces evropskih integracija zainteresovani akteri bi trebalo da stvaraju lokalna, regionalna i međusektorska partnerstva u čemu ponovo OCD imaju značajnu ulogu. Partnerstva na polju životne sredine otvaraju novu mogućnost da se poboljšaju razvojne aktivnosti tako što će se prepoznati kvaliteti i kompetencije svakog sektora i naći načini da se oni iskoriste u zajedničkom interesu. Prepoznato je da su OCD te koje bi trebalo da preduzmu dodatni napor kako bi izvršile procenu svojih kapaciteta i jasno strukturiranje unutar sopstvenog sektora. Takav da su OCD te koje bi trebalo da preduzmu dodatni napor kako bi izvršile procenu svojih kapaciteta i jasno strukturiranje unutar sopstvenog sektora. Takav proces nije jednostavan jer podrazumeva angažovanje različitih resursa, van uobičajnog projektnog načina delovanja, što za organizacije civilnog društva u Srbiji predstavlja izazov. Naposletku, stvaraju se preduslovi za dalje funkcionalno umrežavanje OCD, a time i stvaranje dodatnog legitimiteta njihovog delovanja.

Uskladivanje domaćeg i stranog zakonodavstva, kao i razvoj domaćeg zakonodavstva u polju zaštite i unapredjenja životne sredine, jedan je od neophodnih segmenata napretka i prihvatanja naše zemlje od strane ne samo Evropske unije, već i celog sveta. Srbija učestvuje u procesu stabilizacije i pridruženja Evropskoj uniji (EU) i u okviru programske politike EU za zemlje Zapadnog Balkana, u kojem kao krajnji cilj ima članstvo u Evropskoj uniji. U skladu sa preporukom prvog «Pregleda stanja životne sredine», stvoren je novi pravni okvir s ciljem zaštite životne sredine. U toku 2004. godine, usvojeni su sledeći zakoni: Zakon o zaštiti životne sredine; Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS“, broj 135/04); Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS“, broj 135/04), i Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađenja („Službeni glasnik RS“, broj 135/04). Od 2002. godine, Srbija je načinila značajan napredak u pogledu izrade zakonodavstva u oblasti zaštite životne sredine, ali ne i dovoljan.

Opredeljenost institucija Republike Srbije da se priključi Evropskoj uniji donosi niz obaveza, a najveći deo je iz oblasti zaštite i unapredjenja životne sredine. Tako «Nacionalni program za integraciju Srbije u EU», koji se odnosi na životnu sredinu, obuhvata čak dve trećine od oko 950 propisa koje je

potrebno uskladiti. Dokument Vlade Republike Srbije o potrebama Republike Srbije za međunarodnu pomoć u periodu do 2010. godine, obiluje podacima iz oblasti zaštite životne sredine. Navedeno je da su u našoj zemlji najveći problemi zagadivanje vazduha, vode, zemljišta i neodgovarajuće upravljanje otpadom.

Stručni kapaciteti organizacija civilnog društva nisu dovoljno iskorišćeni i još uvek su većinom nepoznati u zemlji. Regionalni centar za životnu sredinu zato godinama podržava civilno društvo prepoznajući njegov potencijal i značaj. Kroz "Programa podrške civilnom društvu u Srbiji u oblasti životne sredine (CSOnnect)" REC nastavlja da radi sa organizacijama civilnog društva gradeći njihove ljudske i tehničke kapacitete i time im pomaže da se izgrade u kredibilne partnere koje će institucije Republike Srbije i Evropske unije uvek konsultovati i čiji će rad uvažavati i podržavati.

Igor Kostić, CSOnnect program

Izabrane organizacije civilnog društva dobjitnice institucionalnih grantova Regionalnog centra za životnu sredinu

Kroz "Program podrške civilnom društvu u Srbiji u oblasti životne sredine (CSOnnect)", odabранo je jedanaest (11) organizacija civilnog društva kojima su dodeljena finansijska sredstva. Predstavnici organizacija koje su izabrane na konkursu, krajem oktobra meseca 2016. godine, potpisale su ugovor u EU Info centru u Beogradu. Odobrenim grantovama Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) pružiće doprinos u jačanju kapaciteta OCD-a i istovremeno će organizacijama omogućiti neometan rad koji ne mora suštinski biti povezan sa realizacijom konkretnih projekata. Sredstvima koja su dodeljena u okviru CSOnnect programa organizacijama civilnog društva se omogućava da rade na pripremi i realizaciji svojih strateških i akcionih planova ali i na razvoju unutrašnje strukture. REC će podržati rad organizacija civilnog društva u zagovaranju promena u oblasti životne sredine na svim nivoima – nacionalnom, pokrajinskom i lokalnom.

Na raspisanom javnom konkursu REC-u je pristiglo 146 izjava zainteresovanosti organizacija civilnog društva iz svih delova Srbije. Nakon izvršene inicijalne selekcije, izabrano je 65 konzorcijuma organizacija civilnog društva kojima je bio upućen poziv da podnesu pune aplikacije za institucionalne grantove. Selekciju budućih grantija kroz CSOnnect programa uradila je evaluaciona komisija koju je sačinjavalo šest nezavisnih eksperata. Komisija je u daljem procesu selekcije ocenila 46 pristiglih aplikacija. Potom je obavljen intervju sa potencijalnim dobitnicima granta, nakon čega je izabrano 11 organizacija kojima su dodeljena finansijska sredstva. Podržane organizacije su prepoznate kao lideri, sa dobrim polaznim osnovama za dalji razvoj, koje su oko sebe okupile partnera sa kojima planiraju da učestvuju u pripremi i praćenju propisa i zakona vezanih za životnu sredinu, ali i pružanje svog doprinosa transpoziciji zakonodavstva Evropske unije u Srbiji.

Ukupan fond CSONnect programa od 800,000 evra namenjen je direktnoj finansijskoj podršci organizacijama, davanjem nepovratnih finansijskih sredstava (u dva poziva biće dodeljeno po 400,000 evra). Konkursom definisan maksimalni pojedinačni iznos granta iznosio je 45,000 evra. U selekciji predloga pristiglih u okviru javnog konkursa, komisija je nastojala da prepozna liderске organizacije civilnog društva, koje imaju zagovaračke kapacitete i koje okupljaju oko sebe kvalitetne mreže ODC-ova, ali i organizacije civilnog društva koje jasno i nedvosmisleno mogu da budu kredibilni partneri institucijama Republike Srbije i Evropske unije vezano za Pregovaračku grupu 27.

Organizacije civilnog društva sa kojima je CSONnect program otpočeo saradnju dobitnice su i direktne korisnice finansijskih sredstava iz javnog poziva za institucionalnu podršku organizacijama civilnog društva.

RED BR.	VODEĆA ORGANIZACIJA	VREDNOST FINANSIJSKE PODRŠKE(€)	PARTNERSKE ORGANIZACIJE
1	Mladi istraživači Srbije, Beograd	37.000,00	Udruženje TERRAS Subotica Arhus centar Novi Sad Grupa Kobra Niš Udruženje građana "Optimist" Gornji Milanovac
2	Centar za ekologiju i održivi razvoj - CEKOR, Subotica	38.000,00	Ekološki pokret Vrbasa UNEKOOP Paracin,
3	Asocijacija za razvoj i harske doline - IDA, Kraljevo	38.305,00	Srbija-Organika - nacionalno udruženje Beograd, Udruženje „Fenomena“ Kraljevo Meža za ruralni razvoj Srbije Kraljevo Prijatelji Brodareva Udruženje rudničanskih domaćina Rudno Prijatelji zemlje Ivanjica, „Održ“ Kraljevo
4	Organizacija za poštovanje i brigu o životinjama - ORCA, Beograd	39.600,00	Ekološki pokret "Okvir života", Monica Udružanje "HabiProt", Beograd Ekološko društvo Dragičevac Guča Udruženje građana "Eko-kampus", Babušnica Udruženje "Pavlos", Vlasotince Udruženje građana "Forum za održivi razvoj", Dimitrovgrad Udruženje za razvoj organizate proizvodnje "Biobalkan", Dimitrovgrad Planinarsko društvo "Oštira čuka", Sokobanja Udruženje mladih - Sokobanja "UM, Sokobanja Udruženje za zaštitu, odgoj i proučavanje životinja "Zoo Planet", Niš Agro-turističko-ekološko udruženje "Za Jelašnicu", Niška Banja Udruženje Rurálni centar "Sova", Švemska Mitrovica Društvo istraživača "Vladimir Mandić-Manda", Valjevo

5	Pokret gorana Vojvodine, Sremski Karlovci	40.790,00	Pokret gorana Novog Sada Arhus centar Južne i Istočne Srbije Arhus centar Kragujevac
6	Timočki klub, Knjaževac	40.000,00	Entuzijasti Kućeva, Resurs centar Majdanpek, Centar lokalne demokratije Knjaževac Pingos Pirot Ženska inicijativa Knjaževca, Asocijacija za razvoj Kladova
7	Timočki omladinski centar, Zajecar	40.500,00	Resurs centar Bor Omladina JAZAS-a Pozarevac Krovna organizacija mladih Srbije - KOMS
8	Forum civilne akcije, Požega	38.309,00	Somborski edukativni centar - SEC Sombor IG Edukativni centar Kruševac Proaktiv Niš
9	Inženjeri zaštite životne sredine, Novi Sad	32.400,00	Ekološki pokret "Moravski orasak" - Trstenik Eko klub - Želeni putokaz - Raška Zeleni krug - Novi Sad Ekološki pokret "Bela breza" Kruševca Odred izviđača "Zavičaj 1093" Vranje Udruženje Plus - Borča - Beograd Zrenjaninska omladinska razvojna organizacija - ZORO
10	Centar za evropske politike CEP, Beograd	40.070,00	Stanisše Vršac Ekološki pokret Odžaka Lokalni ekološki pokret Smidereva Business and Economy Center Beograd
11	Društvo mladih istraživača Bor	15.000,00	Građanska čitanica, Bor Asocijacija za razvoj Bora Village, Bor

Ko su dobitnici grantova kroz CSOnnect program?

Šta će organizacije raditi?

1. Mladi istraživači Srbije (MIS) su neprofitna, nevladina, nestranačka organizacija osnovana 1969. godine u Valjevu. Danas Mladi istraživači Srbije predstavljaju organizaciju na nacionalnom nivou, koju čini nekoliko tematski različitih, a međusobno uvezanih sektora (Mladi, Volonterski servis Srbije, Zaštita i unapredavanje životne sredine). Ciljevi organizacije su: zaštita prirode i očuvanje životne sredine u skladu sa principima održivog razvoja; razvoj i promocija volonterstva; popularizacija naučno-istraživačkog rada i stvaralaštva među mladima. Institucionalni grant će biti korišćen za aktivnosti vezane za pregovore za članstvo Srbije u Evropskoj uniji, pre svega za: efikasnije zagovaranje transponovanja i implementacije direktiva vezanih za horizontalno zakonodavstvo, zaštitu prirode i vode; veće i organizovanije učešće OCD u procesima donošenja odluka vezano za Poglavlje 27 (jačanje kapaciteta OCD, jačanje saradnje unutar postojećih mreža i inicijativa i slično); dijalog različitih zainteresovanih strana vezano za reforme koje proističu iz predpristupnih pregovora (planiranje infrastrukturnih projekata, usvajanje politika, finansiranje); povećanje vidljivosti MIS-a i partnerskih organizacija u javnosti, jačanje podrške građana radu MIS-a (kampanja promocije rada MIS-a i partnerskih organizacija). Kroz formiranje pet (5) informativno edukativnih centara „Eko kontakt tački“, štampanjem informativno – edukativnog materija sa primerima prakse zemalja EU i postavljanjem aplikacije za mobilne telefone, nastojaće da unaprede konsultativni proces sa građanima.

Zvanični web sajt organizacije: www.mis.org.rs

2. Udruženje Centar za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR) je dobrovoljno, nestranačko, nevladino i neprofitno udruženje građana osnovano radi ostvarivanja ciljeva u oblasti zaštite životne sredine, održivog razvoja, održive energetike i održivog transporta. CEKOR uz pomoć granta dobijenog u okviru „Programa podrške civilnom društvu u Srbiji u oblasti zaštite životne sredine (CSOnnect)“ planira da dodatno razvije svoje unutrašnje (ljudske) kapacitete kako bi pratilo proces pristupanja Srbije Evropskoj uniji. Svojim delovanjem planira da doprinos civilnog društva uključivanjem u praćenje pregovora u Poglavlju 27. Kroz organizaciju okruglih stolova na teme

adaptacija i uticaj poljoprivrede na klimu, resursna efikasnost, zaštita voda; dvanaest (12) tribina, konferencije o lokalnim energetskim planovima i klimatskim promenama, CEKOR će raditi na povećanju prepoznatljivosti problema u oblasti zaštite životne sredine. Realizacijom radionica i radnih sastanaka biće unapređeni kapaciteti CEKOR - a i partnerskih organizacija kroz proces strateškog planiranja. Komunikaciona strategija Cekora za naredni period, koja će biti napravljena u toku trajanja CSONnect programa, doprineće većoj vidljivosti projektnih aktivnosti i učinkovitijem delovanju na ciljne grupe.

Zvanični web sajt organizacije: www.cekor.org

3. Asocijacija za razvoj ibarske doline (IDA) je udruženje građana čija misija ujednačeni razvoj Srbije uz poštovanje tradicionalnih vrednosti, održivo korišćenje prirodnih dobara i uvažavanje potreba lokalnog stanovništva. Neki od ciljeva Asocijacije su unapređivanje razumevanja, međusobnog poznavanja i saradnje ljudi i zajednica na nacionalnom nivou i na evropskom prostoru i podsticanje svestrane i slobodne komunikacije među njima, pre svega u oblasti privrede, kulture, informisanja i politike; unapređenje društvenog i ekonomskog položaja lokalnih zajednica; podrška razvoju malih i srednjih preduzeća i agrobiznisa; podrška inicijativama koje imaju za cilj lokalni razvoj i poboljšanje uslova života; razvoj seoskih područja i zajednica koje u njima žive; zaštita životne sredine; podrška inicijativama ugroženih grupa, pre svega mlađih i žena i unapređenje njihovog položaja u društvu; edukacija građana o temama koje doprinose održivom društveno-ekonomskom razvoju lokalnih zajednica i javno zalaganje za promenu navika u pogledu poštovanja principa održivog razvoja. Sredstva dobijena kroz „Programa podrške civilnom društvu u Srbiji u oblasti zaštite životne sredine (CSONnect)“ Asocijacija za razvoj ibarske doline (IDA) će koristiti da se podrži jačanje organizacija civilnog društva u stvaranju preduslova za aktivnu participaciju u kreiranju i implementaciji politika u oblasti zaštite prirode, klimatskih promena, kao i za unapređenje aktivizma OCD u procesu evropskih integracija i usvajanju politika EU u navedenim oblastima. Posebna pažnja će biti posvećena umrežavanju OCD, kao i daljem razvoju već postojećih mehanizama (SEKO mehanizam) putem dva nacionalna sastanka, za učešće civilnog sektora u planiranju donatorskih fondova, kao i dijaloga sa donosiocima odluka. Putem realizacije treninga, info sesija, međunarodnog stručnog skupa, šest jednodnevnih promotivnih i edukativnih radionica, kao i kroz radionice za izradu strateškog plana, unaprediće kapacitete, nivo znanja i informisanosti organizacija civilnog društva za aktivno učešće u implementaciji principa održivog razvoja i procesima evropskih integracija u oblasti zaštite životne sredine. Kroz različite aktivnosti IDA – e, organizacije civilnog društva će unaprediti svoje kapacitete i mehanizme za

aktivnije uključivanje građana u rešavanje pitanja zaštite životne sredine na lokalnom nivou.

Facebook stranica organizacije:
www.facebook.com/IDA-Kraljevo-125820717589781/

4. **ORCA** je neprofitna organizacija civilnog društva koja radi na unapređivanju politika, propisa i praksi koji se odnose na dobrobit životinja, zaštitu životne sredine i ruralni razvoj u Srbiji i zemljama zapadnog Balkana, kroz istraživanje, javno zastupanje, obrazovanje i monitoring. Delatnost organizacije obuhvata doprinos zaštiti i očuvanju biološke raznovrsnosti i drugih komponenti životne sredine, uz promociju principa održivog razvoja, kao i pružanje stručne podrške razvoju obrazovanja, podsticanje naučno-istraživačkog rada i pružanje podrške građanima u njihovom aktivnom delovanju u procesima donošenja i sprovodenja odluka u oblastima dobrobita životinja i zaštite životne sredine. Cilj ovog institucionalnog granta jeste da se podigne nivo održivosti ORCA i partnerskih organizacija kako bi se doprinelo daljoj demokratizaciji i razvoju civilnog društva putem finansijske i stručne podrške stabilizaciji i daljem organizacijskom i programskom razvoju OCD. ORCA i partnerske organizacije će se aktivno uključiti u odlučivanje i lobiranje kod donosilaca odluka za održive politike u oblasti zaštite životne sredine. Vodeća i partnerske organizacije će voditi otvorene postupke u kojima će učestvovati različite zainteresovane strane, angažovaće eksperte da govore na javnim diskusijama, promovisati saradnju relevantnih sektora društva, podržavati povezivanje sa lokalnim zainteresovanim stranama i stvarati međusektorske koalicije. Projekat će podrazumevati praćenje procesa pregovaranja u okviru Pregovaračke grupe 27, naročito u oblasti zaštite prirode, klimatskih promena i upravljanja otpadom, kao i dalje jačanje organizacija, umrežavanje sa civilnim sektorom na različitim nivoima ali i sa ostalim zainteresovanim stranama, ostvarivanje bolje i transparentnije komunikacije i saradnje sa javnošću, a sve u cilju izgradnje održivih i jakih organizacija koje deluju u skladu sa potrebama zajednice. ORCA će doprineti, zajedno sa partnerskim organizacijama, EU integracijama Republike Srbije, putem pozicioniranja kroz međusektorsko povezivanje i umrežavanje sa različitim zainteresovanim stranama.

Zvanični web sajt organizacije: www.orca.rs

5. **Pokret gorana Vojvodine (PGV)** je nevladina organizacija koja okuplja veliki broj stručnjaka iz različitih oblasti: šumarstva, hortikulture, pejzažne arhitekture, biologije, ekologije, kao i mlade, volontere i ljubitelje prirode. Pokret gorana je lokalni, regionalni i međunarodni resurs centar za

obrazovanje, zastupanje, saradnju, promociju i aktivizam u oblasti održivog razvoja. U svom „Strateškom planu za period od 2016. do 2020. godine”, PGV je prepoznao kao prioritet rad na unapređenju svojih zagovaračkih kapaciteta, kako bi naučene lekcije i ekspertizu usmerio ka donosiocima odluka i tako unapredio politike održivog razvoja na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou. Pokret gorana Vojvodine dobijeni REC-ov grant planira da iskoristi za razvoj kapaciteta efektivne i održive platforme za intersektorsku saradnju i unapređenje politika održivog razvoja. PGV planira da radi na razvoju mreže/platforme organizacija na nacionalnom nivou, kao i podizanju kapaciteta članica za javno zagovaranje jačajući izgradnju platforme, mehanizame za komunikaciju sa bazom i istraživačke komponente (kreiranje metodologije za prikupljanje podataka i praćenje lokalnih politika na temu „Energetska efikasnost i upotreba obnovljivih izvora energije”), koja omogućava izradu praktičnih politika. Platforma je zamišljena kao laboratorija gde se ekspertiza prevodi u praksi i pilotira na nacionalnom i lokalnom nivou. Kreiraće se inicijativa organizacija – institucija na nacionalnom nivou na temu „Zelena ekonomija”, koja će omogućiti kontinuiranu međuregionalnu saradnju. Kroz veliki broj planiranih sastanaka sa predstavnicima lokalnih samouprava, Sekreterijata AP Vojvodine, republičkim ministarstvima i drugim relevantnim institucijama, nastojaće da uspostave ustaljene kanale komunikacije i saradnje. Javnosti će skrenuti pažnju putem nacionalne ekološke akcije „Tražimo zagadivača godine i zaštitnika životne sredine”. Sprovodenjem nacionalne kampanje podizanja svesti javnosti o potrebnim promenama i razvoju energetske efikasnosti i upotrebe OIE, nastojaće da doprinesu uspešnosti u pregovaračkom procesu.

Zvanični web sajt organizacije: www.pgv.org.rs

6. Udruženje „[Timočki klub](#)“ osnovano je sa ciljem unapređenja, ekološki bezbednog socijalnog i ekonomskog razvoja Timočke krajine. Svrha organizacije je da pruži podršku zaštiti ljudskih prava i očuvanju životne sredine i time doprinese podizanju sveukupnog kvaliteta života i napredaka regiona u celini, kroz pet programa i to: socio-humanitarni; razvojni; prekogranični; programi sa ciljem jačanja demokratskih procesa u Srbiji i programi održivog razvoja. Kroz projekat „Životna sredina - budućnost i izazovi održivog razvoja jugoistočne Srbije“ koji finansijski i putem Help Deska podržava REC, organizacija namerava da ojača sopstvene ljudske kapaciteta ali i kapacitete partnerskih organizacija civilnog društva iz jugoistočne Srbije i podstakne ih da aktivno učestvuju u praćenju primene međunarodnih, EU i nacionalnih propisa iz oblasti zaštite životne sredine koje se implementiraju na lokalnom nivou. Takođe, Timočki klub kroz saradnju sa REC-om planira da motiviše i uključi lokalne vlasti i zainteresovane strane da koordinisano sarađuju u primeni i praćenju primene pravnih tekovina Poglavlja 27 na

lokalnom nivou u opštinama jugoistočne Srbije i da javnost jugoistočne Srbije informiše i isto uključi u procese donošenja odluka u oblasti zaštite životne sredine. Organizovaće se 14 uličnih akcija, kao i četiri javna foruma, osam konferencija za medije i posebna web platforma Green Ist. U okviru CSOnnect programa, Timočki klub formiraće Green Ist mrežu kao mehanizam za aktivno učešće OCD jugoistočne Srbije u praćenju primene međunarodnih EU i nacionalnih propisa iz oblasti zaštite životne sredine, koje se implementiraju na lokalnom nivou.

Zvanični web sajt organizacije: www.timok.rs

7. **Timočki omladinski centar (TOC)** je nepolitička, neprofitna, nevladina organizacija – udruženje građana, osnovano radi ostvarivanja ciljeva izgradnje gradanskog društva u Srbiji, sa posebnim osvrtom na mlade. Organizacija je osnovana 2004. godine da bi se bavila pitanjima omladinske politike, podsticanjem i razvijanjem omladinskih inicijativa, podsticanjem i usmeravanjem omladinske participacije u lokalnoj zajednici, kao i afirmacijom zdravih stilova života mladih. Nastao je kao korisnički servis mladih, a postao je prepoznatljiv kao nosilac inicijativa i aktivnosti lokalnih i regionalnih koalicija mladih. TOC je prepozнат kao lider u omladinskoj politici, ali i u podršci OCD, neformalnim grupama i volonterima. Programom edukacije TOC-a do sada je obuhvaćeno preko 25.000 hiljada mladih ljudi jugoistočne Srbije. Dobijeni grant treba da podigne kapacitete TOC-a i mreže partnera u istočnoj Srbiji da mogu aktivno da prate pripremu, usvajanje i praćenje lokalnih i nacionalnih politika iz životne sredine. Mreža OCD okupljena oko TOC-a imaće jasno definisan okvir za praćenje politika iz oblasti životne sredine, ali i kroz saradnju sa REC-om podignuti kapacitet da zagovara veće uključivanje građana u praćenje politika životne sredine i rad Pregovaračke grupe 27. Aktivnostima javnog zagovaranja (advocacy) mreža organizacija okupljena oko TOC-a organizovaće različite javne događaje u istočnoj Srbiji koji će poslužiti kao platforma za diskusiju o primeni zakona, regulativa i mera na nacionalnom i lokalnom nivou, a sve u sferi životne sredine. Sve ovo doprineće zajedničkom uključivanju, kako lokalnih institucija, organizacija civilnog društva tako i privatnih firmi u diskusiju o tome kako treba primenjivati EU direktive o životnoj sredini i šta je to što će one doneti građanima i institucijama. Redovne aktivnosti koje će mreža organizacija civilnog društva okupljenih oko TOC-a realizovati tokom trajanja projekta su i povećanje svesti građana o neophodnosti očuvanja životne sredine. TOC će informisati građane istočne Srbije o pitanjima životne sredine od interesa za građane i praćenje Poglavlja 27.

Zvanični web sajt organizacije: www.toc.rs

8. **Udruženje Forum civilne akcije (FORCA)** je neprofitna, nevladina, nestranačka organizacija koja je osnovana 1999. godine. Tokom 17 godina rada FORCA je izrasla u ozbiljnu organizaciju, koja sada predstavlja jednu od osnica trećeg sektora u zapadnoj Srbiji. Ciljevi organizacije su promocija, zaštita i unapredjenje ljudskih i političkih prava i sloboda, razvoj ekoloških ljudskih prava, objedinjavanje različitih vidova kulturnih i umetničkih akcija alternativnog usmerenja, podsticanje individualne kreativnosti i samosvesti kroz različite radionice, razvoj lokalne samouprave i širenje međuljudske tolerancije i razumevanja, zaštita i unapredjenje prava hendikepiranih osoba, kao i zaštita prava i sloboda izbeglih i raseljenih lica. Forca će dobijeni grant, u saradnji sa partnerima kroz potpisivanje sporazuma o saradnji i usvajanja Statuta konzorcijuma, kreirati aktioni plan koji će koristiti za jačanje kapaciteta organizacije kako bi se aktivnije uključila u procese kreiranja politika u oblasti zaštite životne sredine, na lokalnom nivou i na nivou šest okruga (Zlatiborski, Moravički, Rasinski, Nišavski, Toplički i Zapadnobacki). Realizacijom emisije na Radio Požega, biće predstavljen konzorcijum ali i CSOnnect program, kao i ostale projektne aktivnosti. Planirano je formiranje regionalnih međusektorskih aktionskih grupa i primena modela delovanja konzorcijuma u lokalnim zajednicama. Pored toga, grant će se u navedenim okruzima koristiti za formiranje i jačanje mreže koja će okupiti lokalna udruženja, institucije i građane kako bi se obezbedila veća participacija stanovnika u procesu pregovaranja u okиру Pregovaračke grupe 27, a nakon toga i u procesu kreiranja, implementacije i praćenja lokalnih politika relevantnih za oblast zaštite životne sredine i održivog razvoja, u skladu sa evropskim politikama.

Zvanični web sajt organizacije: www.forca.rs

9. **Inženjeri zaštite životne sredine** - je dobrovoljno, nestranačko, nevladino i neprofitno udruženje, osnovano radi ostvarivanja ciljeva u oblasti zaštite životne sredine, održivog razvoja, klimatskih promena, ruralnog razvoja, preduzetništva, kulture i tradicije i omladinskog rada. Institucionalni grant biće iskorišćen za unapredjenje kapaciteta Inženjera zaštite životne sredine, 10 partnerskih organizacija i Saveza ekoloških organizacija „Zelena lista Srbije“ za dugoročno učešće u procesima donošenja odluka na nacionalnom, regionalnom i lokalnim nivoima u oblasti zaštite životne sredine i EU integracija, sa posebnim akcentom na Pregovaračku grupu 27 i to u oblastima: klimatske promene, upravljanje vodama i upravljanje otpadom. Osnaživanjem Inženjera zaštite životne sredine, kao vodeće organizacije Saveza ekoloških organizacija „Zelena lista Srbije“, jedinog zvanično registrovanog „Saveza ekoloških organizacija“, REC planira da obezbedi održivost mreže partnerskih organizacija i omogući synergiju njihovog

delovanja, počev od praćenja stanja do lobiranja za usvajanje i primenu održivih politika u oblasti zaštite životne sredine, sa posebnim akcentom na klimatske promene, upravljanje vodama i upravljanje otpadom. Inženjeri zaštite životne sredine će doneti novi Strateški plan za period 2017 – 2020, koji će unaprediti kapacitete i pospešiti organizacioni razvoj, kao i prikupljanje sredstava. Sproveće 12 lokalnih akcija.

Zvanični web sajt organizacije: www.activity4sustainability.org

10. **Centar za evropske politike (CEP)** je nevladino i neprofitno udruženje, osnovano radi ostvarivanja ciljeva u oblasti evropskih integracija. Udruženje radi na sprovođenju analiza i istraživanja u oblasti evropskih integracija, posebno politika Evropske unije od značaja za pristupanje Republike Srbije EU; unapređenju procesa kreiranja i donošenja odluka u Republici Srbiji, u skladu sa evropskim standardima i najboljom evropskom praksom; podizanju svesti javnosti u Srbiji o politikama Evropske unije i najboljoj evropskoj praksi; unapređenju sposobnosti srpske privrede da odgovori ekonomskom kriterijumu iz Kopenhagena i promeni regulatornog okruženja po pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji. Institucionalni grant će biti korišćen za jačanje kapaciteta Centra za evropske politike i partnerskih organizacija u cilju poboljšanja znanja, veština i umreženosti civilnog društva u Srbiji u vezi sa kreiranjem javnih politika, procesom pristupanja Evropskoj uniji, metodologijom istraživanja politika i upravljanjem projektima sa fokusom na Poglavlje 27. Planira da unapredi znanja i iskustva konzorcijuma predvodenog CEP-om o horizontalnim pitanjima zaštite životne sredine sa fokusom na finansiranje zaštite životne sredine na lokalnom nivou i učešće javnosti. Kroz stručne konferencije nastojaće da zaniteresuju OCD o zaštiti životne sredine, a kroz obuke za predstavnike medija i izradu TV emisija uticaće na povećanje svesti javnosti u vezi sa temama koje se odnose na životnu sredinu i evropske integracije. Unapredjenje dijaloga između predstavnika/ca civilnog društva i predstavnika javne uprave na date teme, takođe predstavlja jedan od ciljeva projekta.

Zvanični web sajt organizacije: www.cep.org.rs

11. **Društvo mladih istraživača Bor** osnovano je 1976. godine sa ciljem da okuplja mlade zainteresovane za naučno - istraživački rad iz oblasti prirodnih i društvenih nauka, ekologije i zaštite životne sredine. Svoje aktivnosti realizuje kroz istraživačke projekte i programe, škole, kampove i kroz mnoge druge aktivnosti. Utvrдиće Strateški plan do 2020. godine u oblasti

životne sredine, čiji će cilj biti da okupi ostale ekološke OCD u lokalnoj zajednici. Dobijeni grant od REC-a biće korišćen za institucionalno jačanje DMI Bor i partnera u sledećem: priprema, usvajanje i razvoj akcionog plana DMI Bor i svake organizacije partnera do 2017.; razvoj i jačanje sistema upravljanja svake organizacije koji obezbeđuje praćenje procesa EU integracija i rad u mrežama; organizovanje radionica radi obuke članova DMI, partnera i saradnika o temama organizovanja medijskih kampanja, organizovanja i učešća u javnim raspravama, aktivnog praćenja procesa EU integracija, evropskih direktiva i domaćih propisa posebno u oblasti upravljanja vodama, otpadom, zaštite prirode, klimatskim promenama, sa posebnim akcentom na seoska područja; organizovanje radionica za učenike i studente ekoloških smerova, ekološke edukatore i stručnjake na temu EU integracija i pregovora; organizovanje tribina i drugih javnih dogadaja za građane radi upoznavanja sa stanjem životne sredine, lokalnim, nacionalnim i propisima EU; sprovodenje medijske kampanje o značaju procesa integracije u EU na lokalnom i regionalnom nivou i ulozi OCD; formiranje informaciono-edukacionog centra u DMI Bor u okviru mreže Arhus centara; obuka članova, saradnika i rukovodstva DMI i mreža (Help Desk i dr.) Planirano je formiranje funkcionalne lokalne mreže OCD u oblasti zaštite životne sredine u opštini Bor. Medijskom kampanjom za promociju tekovina EU u oblasti životne sredine i značaju rešavanja problema, trudiće se da povećaju interes građana i motivišu ih da učestvuju u javnim dogadjajima koje će DMI Bor organizovati.

Zvanični web sajt organizacije: www.mibor.rs

Uručeni ugovori organizacijama civilnog društva koje su podržane kroz

**« Program podrške civilnom društvu
u Srbiji u oblasti životne sredine (CSOnnect) »**

U okviru „Programa podrške civilnom društvu u Srbiji u oblasti životne sredine (CSOnnect)”, dodeljeno je jedanaest (11) institucionalnih grantova. U toku trajanja trogodišnjeg programa CSOnnect, REC Srbija namerava da započne novi inovativni pristup u podršci organizacijama civilnog društva, sa ciljem podrške institucionalnom jačanju onih organizacija civilnog društva koje imaju potencijal da preuzmu vodeću ulogu u ključnim izazovima vezanim za životnu sredinu u budućim pregovorima Srbije sa EU u okviru Poglavlja 27.

Na svečanoj dodeli ugovora organizacijama koje su dobitile institucionalne grantove okupljene zvaničnike Vlade Republike Srbije, Švedske agencije za medunaordni razvoj (Sida) kao i prisutne zvanice pozdravila je Gordana Kožuharova, direktorka za Jugoistočnu Evropu Regionalnog centra za životnu sredinu koja je istakla je da je CSOnnect program primarno usmeren na

Gđa. Gordana Kožuharova,
direktorka za Jugoistočnu Evropu
Regionalnog centra za životnu sredinu

g. Ule Anderson,
direktor sektora za razvoj
Ambasade Švedske

osnaživanje kapaciteta organizacija civilnog društva kako bi one imale aktivnu ulogu u procesu pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji. Kancelarija REC Srbija je punopravni član Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji, radne grupe za životnu sredinu, pa će aktivno učestvovati u radu ovog tela.

Gospoda Stana Božović, državna sekretarka Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije, čestitala je svim dobitnicima institucionalnih grantova i istakla značaj civilnog društva u pregovorima sa Evropskom unijom pri otvaranju Poglavlja 27. Direktor sektora za razvoj Ambasade Švedske gospodin Ula Anderson (Ola Andresson) je izrazio posebno zadovoljstvo što će „CSOnnect program” pružiti podršku ne samo direktnim dobitnicima grantova već svim organizacijama civilnog društva koji se bave zaštitom životne sredine, ali i što će dati svoj značajni doprinos razvoju civilnog društva. Šefica Pregovaračkog tima za vođenje pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji gospoda Tanja Miščević čestitala je dobitnicima grantova i istakla da unapredjenje životne sredine vidi kao zajednički posao koji vodi ka napretku u pregovorima po otvaranju Poglavlja 27. Među visokim zvanicama događaju je prisustvovao i gospodin Vanja Udovičić, Ministar omladine i sporta Republike Srbije.

Tekst piše: Igor Kostić

Značaj i uloga Help Desk-a

Pregovori o članstvu u EU su složen i dugotrajan proces koji traži uključivanje svih nivoa i struktura društva. Proces pregovora o pristupanju Republike Srbije Evropskoj uniji otpočeo je 21. januara 2014. godine i predviđa se da će društvu doneti znatne promene i konkretnе benefite. Zbog svega toga neophodno je da taj proces bude javni i da uključi što veći broj institucija, organizacija ili i građanki i građana. Proces pregovora o pristupanju EU je najbitnija faza celokupnog procesa jer se u njemu procenjuju kapaciteti države kandidata kao i njena spremnost na odredene promene i prilagodavanja. Da bi se organizacije civilnog društva što više uključile u praćenje samog toka pregovora, neophodno

je da im budu dostupne sve informacije, kao i da se stvore mogućnost da se uključe u mehanizme (tela) koji se bave praćenjem procesa. Proces evropskih integracija je od javnog interesa, nešto što se tiče svih građanki i građana.

Kod organizacija civilnog društva, razmena informacija se najčešće izvodi po projektnom principu onda kada je to sastavni deo planiranih aktivnosti konkretnim projektom. Van projektnih aktivnosti, komunikacija između organizacija u oblasti životne sredine svedena je na minimum. OCD i dalje nisu, u načelu, navikle da razmenjuju informacije na ovaj način. Prepoznata je potreba da se na tom polju načini korak napred, koji će ovaj proces omogućiti. Potrebno je konstruisati kanale komunikacije putem kojih će biti omogućena razmena informacija, objediniti podatke o njihovoj strukturi, aktivnostima i ostvarenim rezultatima, što može predstavljati adekvatnu početnu osnovu. OCD se mogu uključiti na održiv i zadovoljavajući način u proces razmene informacija i sa institucijama države na svim nivoima, upoznati ih i informisati o dobrim i lošim praksama u neposrednom okruženju, primeni standarda, prepoznavanja, prilagođavanja i realizacija dobrih iskustava. Ukoliko do razmene informacija između zainteresovanih strana i dođe, to se najčešće vrši u formi prezentacija, okruglih stolova ili javnih rasprava, čije mesto i vreme zakazivanja nisu svaki put unapred precizno određeni, tako da OCD ne mogu očekivati održivost i rezultate od samo ovog vida saradnje. REC je prepoznao mogućnost da učestvuje u prevazilaženju ovog problema, uspostavljanjem forme saradnje, koja će biti neprestana.

Help Desk predstavlja sastavnu komponentu CSOnnect programa, odnosno trening i centar za podršku otvoren primarno za predstavnike organizacija civilnog društva koje su dobitnici granta u okviru programa ali i sve organizacije civilnog društva u Srbiji. Pored toga, Help Desk ima funkciju i informativnog centra za civilno društvo u celini, koje može pružiti podršku u razvoju i implementaciji politika životne sredine. Help Desk će ostvarivati i dodatnu ulogu, odnosno radiće na jačanju uloge civilnog društva u oblasti životne sredine u aktivnostima zastupanja prilikom procesa pristupanja Srbije Evropskoj uniji. Help Desk će dati značajan doprinos u postizanju bolje koordinacije inicijativa civilnog društva u oblasti zagovaranja za politike zaštite životne sredine koje se odnose na Poglavlje 27, omogućiti veću vidljivost civilnog društva u oblasti zaštite životne sredine, doprineće njihovom radu i angažovanju u lokalnoj zajednici na nacionalnom nivou.

Help Desk će organizovati:

- Koordinaciju izgradnje kapaciteta i aktivnosti umrežavanja (program mentorstva, master kurseve, studijska putovanja, sastanke, konferencije).
- Obezbeđivanje platforme za komunikaciju i saradnju između civilnog društva u oblasti zaštite životne sredine i institucija Vlade na nacionalnom i lokalnom nivou, institucija uključenih u proces evropskih integracija i medija;
- Obezbeđivanje podrške civilnom društvu za aktivno učešće u procesu evropskih integracija.

Polazeći od složenosti poslova koji su povezani sa usklađivanjem nacionalnih propisa sa propisima EU i njihovim sprovođenjem, uvedenjem Help Deska pruža se mogućnost potpune koordinacije aktivnosti brojnih subjekata koji bi trebalo da učestvuju u sprovođenju različitih poslova koji se odnose na evropske integracije.

**Javni događaji, treninzi
i ostale aktivnosti realizovane kroz
«Program podrške civilnom društvu u Srbiji u oblasti
životne sredine (CSOnnect)»**

**Diskusija u Narodnoj skupštini
Republike Srbije – hrvatsko iskustvo**

Javna diskusija „Pozitivni primeri iz Republike Hrvatske u jačanju uloga organizacije civilnog društva i njihovom uključivanju u evropske integracije”, održana je u okviru „Programa podrške civilnom društvu u Republici Srbiji (CSOnnect)”, Regionalnog centra za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC), koji se realizuje uz finansijsku podršku Švedske međunarodne agencije za razvoj i saradnju (Sida). Na skupu održanom 22. marta. 2016. godine u zgradи Doma Narodne skupštine Republike Srbije bilo je reći o ulozi civilnog društva u kreiranju i praćenju realizacije politika u oblasti zaštite životne sredine i održivog razvoja, sa posebnim osvrtom na procese vezane za pregovaračko Poglavlje 27. Razmena informacija o primerima (dobre i loše prakse) u primeni politike životne sredine ne izvodi se na sistematičan način. Kada su u pitanju OCD, razmena informacija se najčešće izvodi po projektnom principu - ukoliko je to sastavni deo projektnih aktivnosti. Upravo je zato ova javna diskusija bila korisna svim učesnicima, predstavnicima organizacija, na kojoj su bili izloženi primeri dobre prakse iz regionala, Republike Hrvatske, članice Evropske unije.

Javnoj diskusiji prisustvovala je gospođa Stana Božović, državna sekretarka Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije, gospođa Marta Szigeti Bonifert (Marta Szigeti Bonifert), tadašnja izvršna direktorka Regionalnog centra za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu, kao i gospođa Torgny Svenungsson (Torgny Svenungsson), u to vreme koordinator za

Srbiju i savetnik za razvojnu pomoć Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (Sida) i Žarko Stepanović, v.d. direktora Kancelarije za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije. U funkciji šefice pregovaračke grupe za Poglavlje 27, gospoda Božović je izrazila zadovoljstvo zbog održavanja ovakvog skupa i izrazila očekivanje da će Evropska Komisija odobriti Vladi Republike Srbije otvaranje pregovaračkog Poglavlja 27 bez početnih merila, zahvaljujući post skrining dokumentu koji je donesen, između ostalog i uz konsultacije sa organizacijama civilnog društva. Gospodin Svenungson je izrazio zadovoljstvo napretkom programa i istakao da je Švedska međunarodna agencija za razvoj i saradnju prepoznala značaj ovog programa i obezbedila potrebna sredstva za ovaj projekt u cilju dalje podrške jačanju organizacija civilnog društva u oblasti životne sredine. Gospoda Bonifert je izrazila zahvalnost, kako Ministarstvu, tako i predstavniku donatora na prepoznavanju Regionalnog centra za životnu sredinu kao pravog partnera i realizatora ovog programa. Gospodin Stepanović, ocenio je da životna sredina, posle oblasti socijalne zaštite i ljudskih prava, predstavlja oblast u kojoj deluje najveći broj organizacija civilnog društva u Republici Srbiji.

O pozitivnim primerima vladinih institucija i organizacija civilnog društva u uključivanju građana i organizacija u pripremu zakonodavnog okvira i praćenju realizacije istih, govorili su predstavnici hrvatskih vladinih institucija i organizacija civilnog sektora: gospoda Vesna Landić – Kasalo, iz Ureda za udruge Vlada Republike Hrvatske), gospodin Goran Momčilović, saradnik za razvojne i međunarodne programe Nacionalne zaklade za civilno društvo, kao i gospodin Enes Ćerimagić, potpredsednik Upravnog odbora Zelene akcije, organizacije civilnog društva iz Zagreba. Njihovi primeri dobre prakse i faze kroz koje je prosla Republika Hrvatska u procesu pridruživanja Evropskoj uniji, mogu značajno doprineti prepoznavanju pozitivnih primera i mogućnosti da se isti prilagode u pregovaračkom procesu koji vodi Republika Srbija. Konferenciji su prisustvovali predstavnici institucija Republike Srbije koji su direktno uključeni u proces pregovora Republike Srbije sa Evropskom unijom, članice i članovi parlamentarnih odbora i zaposleni u Narodnoj skupštini Republike Srbije, kao i aktivistkinje i aktivisti organizacija civilnog društva.

Realizovan prvi trening u okviru CSONnect programa

Kroz prvi realizovani trening „Programa podrške civilnom društvu u Srbiji u oblasti životne sredine (CSONnect)”, REC je započeo rad na proceni organizacionog razvoja organizacija civilnog društva. Kao prvi korak u tom procesu, održan je jednodnevni trening za predstavnike organizacija dobitnika granta, 14. novembra u Beogradu, na kojem je organizacijama predstavljen alat za procenu organizacionih kapaciteta, po međunarodno priznatoj „McKinsey&Company” metodologiji. Ekspertkinja Tanja Azanjac – Janjatović je učesnicima predstavila pomenutu metodologiju, istovremeno ih upoznavši sa važnošću i značajem stalnog praćenja institucionalnog razvoja. Putem „McKinsey&Company” metodologije, planirano je da se vrši procena adaptivnih i operativnih kapaciteta, kao i kapaciteta vezanih za liderstvo i upravljanje organizacijom.

Istraživanje, odnosno samo evaluacija koja je sprovodena, za cilj ima da pomogne REC – u sagledavanju ljudskih i organizacionih kapaciteta organizacija civilnog društva. Istovremenu, timu CSONnect programa pruža polaznu osnovu u planiranju usluga koje bi trebalo da ponudi kako bi se upravo ti kapaciteti organizacija – poboljšali i izgradili. U svrhu pružanja pomoći u razvoju novih, revidiranju starih i postojećih strateških (akcionih) dokumenata organizacija koje učestvuju u CSONnect programu, formiran je Help Desk, koji je sastavna komponenta samog programa. Help Desk će doprinositi daljoj institucionalnoj izgradnji OCD-a.

Podrškom i vođenjem procesa pripreme strateških i akcionih planova OCD-a, REC planira da ojača unutrašnju strukturu organizacija, da sa njima kontinuirano radi na boljem odnosu sa ciljnom grupom čije interese zastupaju, pozicioniranju i aktivnjem učešću u procesu praćenja politika i donošenja odluka, kao i da podstakne veće učešće žena u pripremi i sprovođenju politika životne sredine. Konsultantkinja Biljana Aleksov je u okviru treninga predstavila je modele akcionih planova koji sadrže rodno senzitivne aspekte i time dala primere kako da ih organizacije sa kojima REC sarađuje unesu u dokumenta kao važan segment.

Nastavljena podrška organizacijama civilnog društva

Kancelarija u Srbiji Regionalnog centra za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) i „Program podrške civilnom društvu u Srbiji u oblasti životne sredine (CSOnnect)”, 12. i 13. decembra, u Beogradu, organizovao je trening na temu „Podrška pripremi akcionih planova OCD-a“ i medijski trening. Ovo je drugi po redu trening u okviru navedenog programa na kom su prisustvovali predstavnici jedanaest (11) vodećih organizacija koje su dobitnice REC-ovog granta.

Predstavnicima OCD – a predloženo je nekoliko modula koji mogu biti od pomoći u rešavanju nedoumica u oblasti komunikacija, boljoj promociji projekata u budućnosti i uspešnijem komuniciranju različitih poruka cilnjim javnostima. Glavni cilj bio je da se polaznici usmere i edukuju za bolju komunikaciju sa medijima i javnošću i za što bolje predstavljanje svojih aktivnosti i rezultata, koje su ostvarili putem svojih projekata. Time će biti lakši uvid javnosti u realizaciju grantova, povećaće se vidljivost organizacija u

medijima, što će dalje direktno uticati na društvo i lokalne samouprave u rešavanju ekoloških izazova i praćenja politika u toku trajanja pregovaračkog procesa.

Prvog dana treninga predstavljene su analize rezultata samoevaluacije OCD-a, rezultati akcionih planova, a zatim i modeli akcionog plana kao i indikatori za praćenje uspeha OCD-a. Nakon toga, učesnici treninga su u grupnom radu, izrađivali svoje organizacijske akcione planove. Gost prvog dana bio je Milan Stevanović, savetnik u Ministarstvu poljoprivrede i zaštite životne sredine, koji je predstavio trenutnu poziciju u vezi sa Pregovaračkom grupom 27. Na kraju, učesnici su kroz diskusiju i rezimee, razmatrali i planirali naredne korake.

Drugog radnog dana održan je medijski trening koji ima za cilj da targetira medije i kanale komunikacije koje bi predstavnici OCD-a trebalo da koriste u predstavljanju rezultata svojih aktivnosti. Pored pregleda medijske scene u Srbiji, učesnici treninga su radili i na poboljšanju veština eksterne komunikacije i usavršavanju digital marketinga (društvene mreže i internet komunikacija).

CSOnnect program na prošlogodišnjem Green Festu

GreenFest - je manifestacija posvećena zaštiti životne sredine, koja kroz različite multimedijalne i edukativne sadržaje – filmske, obrazovne, izložbene i aktivističke programe, podstiče kulturu življenja u skladu sa zelenim vrednostima. Na ovom festivalu su prikazani najaktuelniji filmovi o ekologiji i životnoj sredini, održane su kreativne i ekspertske radionice i predavanja, foto izložbe i različite instalacije. Ovaj festival, međunarodnog karaktera, u Beogradu se održava sedmi put po redu. Sredinom novembra 2016. godine, u Domu omladine, festival je ugostio veliki broj organizacija i pojedinaca, koji ističu značaj zaštite životne sredine i realizuju i prate programe vezane za ovu temu.

Regionalni centar za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) i CSOnnect program se predstavio na festivalu sa promotivnim štandom koji je postavljen uz podršku Švedske ambasade u Beogradu. Posetiocima festivala bio je dostupan REC-ov propagandni materijal, na osnovu kog su mogli da se informišu o aktivnostima Regionalnog centra za životnu sredinu, kao i aktuelnom CSOnnect programu. Sveže voće i povrće koje smo podelili sa posetiocima festival omogućila je organska farma Laf. Takođe, kroz CSOnnect program REC je podržao organizaciju Green Festa i prikupljučio se grupi donatora ovog festivala.

Impresum:

Direktor projekta: Zorica Korać

Menadžer projekta: Ivana Tomašević

Urednik: Igor Kostić

Priprema za štampu: J & R Dobrijević

Telefon: (381-11) 3345-775; 3345-778

Kontakt: office.coserbia@rec.org

Web: <http://serbia.rec.org/>

REGIONAL ENVIRONMENTAL CENTER

"Globalno zagrevanje nije samo broj jedan ekološki izazov kojim se suočavamo danas, ali je svakako jedan od najvažnijih problema sa kojima se suočava čitavo čovečanstvo. Svi moramo da uradimo svoj deo posla na podizanju svesti o globalnom zagrevanju kao i rešavanju problema sa kojima se kao građani sveta suočavamo. Promovisanje i zagovaranje za održivu životnu sredinu ja naša globalna obaveza."

- Leonardo Dikaprio, glumac i aktivista

